

Journal of Recreation and Tourism Research

Journal home page: www.jrtr.org

ISSN:2148-5321

DOI:10.31771/jrtr.2018.5

SİVAS'IN KIŞ TURİZMİ OLANAKLARI KAPSAMINDA REKREASYONEL BİR FAALİYET: DONMUŞ ŞELELE TIRMANIŞI¹

Emin ARSLAN^a

Hakan KENDİR^b

Haydar ASAN^c

^a Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Zile Dinçerler T.İ.O.Y.O, Dr. Öğr. Üy., Tokat, Türkiye (emin.arслан@gop.edu.tr)

^b Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Zile Dinçerler T.İ.O.Y.O, Dr. Öğr. Üy., Tokat, Türkiye (hakan.kendir@gop.edu.tr)

^c Ordu Üniversitesi, Mesudiye M.Y.O, Öğr. Gör, Ordu, Türkiye (haydarsan@hotmail.com)

ARTICLE HISTORY

Received:
31.10.2018

Accepted:
06.12.2018

Anahtar Kelimeler:

Sivas
Kış turizmi
Donmuş şelale tırmanışı

Keywords:

Sivas
Winter tourism
Frozen waterfall climbing

ÖZ

Jeopolitik konum açısından çok önemli bir yere sahip olan Türkiye’de, son yıllarda yeni açılan merkezlerle birlikte kış turizmi faaliyetlerine yönelik ilgi artmaktadır. Türkiye Turizm Stratejisi 2023’te kış turizminin geliştirilmesi için iç pazara yönelik çeşitli teşvik programlarının hazırlanacağı ifade edilmektedir. Ayrıca 2023 Türkiye Turizm Stratejisi’nde kış turizmine yönelik yeni faaliyet alanlarının geliştirilmesi, ulusal ve uluslararası yarışmaların düzenlenmesi vurgulanmaktadır. Türkiye’de kayak sporu, kış turizmi açısından en fazla rağbet gören aktivitedir. Kayakla beraber, diğer kış sporları türlerinin de geliştirilmesi ve rekreasyonel açıdan değerlendirilmesi önem arz etmektedir. Bu noktadan hareketle, kış turizminin çeşitlendirilmesinde kayak faaliyetlerinin yanında donmuş şelale tırmanışı, buz altı dalışı ve kış yürüyüşü (winter trekking) gibi faaliyetlerin de geliştirilmesi önem arz etmektedir. Söz konusu faaliyetlerin ön plana çıkarılması ile Sivas’ın kış turizmi potansiyeline katkı sağlanabileceği düşünülmektedir. Bu çalışmada kış mevsiminin oldukça sert geçtiği ve kış turizmine yönelik (Yıldızdağı Kış Sporları Turizm Merkezi gibi) imkânların bulunduğu Sivas ilinde, donmuş şelale tırmanışı faaliyetinin kış turizmi kapsamında değerlendirilmesi amaçlanmaktadır. Yapılan bu çalışma ile destinasyonu oluşturan unsurlardan birisi olan aktiviteler kapsamında rekreatif bir faaliyet olan donmuş şelale tırmanışının tanıtılması ve Sivas turizmine kazandırılması hedeflenmektedir.

ABSTRACT

In Turkey, there is growing interest for winter tourism activities in recent years. Turkey's Tourism Strategy 2023, specified that prepared to support programs for the development of winter tourism. It also emphasizes the development of new areas of activity for winter tourism and the regulation of national and international competitions. Skiing is the most popular activity in terms of winter tourism in Turkey. In addition to skiing, it is important to develop other winter sports such as ice climbing, frozen waterfall climbing and winter hiking and to evaluate it from a recreational point of view. Therefore, it is important to develop activities such as frozen waterfall climbing, under ice diving and winter trekking along with skiing activities in the diversification of winter tourism. It is thought that the planning of these activities could contribute to the potential of winter tourism in Sivas. In this study, it is aimed to evaluate frozen waterfall climbing activity in winter tourism in Sivas province where winter season is very hard and winter tourism opportunities (such as theYıldızdağı Winter Sports Tourism Center) are available. In this study, it is aimed to introduce the recreational activity of frozen waterfall climb and to gain it to Sivas tourism.

*Sorumlu Yazar: Emin ARSLAN

E posta: emin.arслан@gop.edu.tr

¹Bu Makale, 23-25 Şubat 2018 tarihinde düzenlenen Yıldızdağı ve Kış Turizmi Temalı “Uluslararası Sivas Turizmi Kongresi”nde sunulan “Kış Turizmi Kapsamında Rekreasyonel Bir Faaliyet: Donmuş Şelale Tırmanışı” başlıklı tebliğden üretilmiştir.

GİRİŞ

Kış turizmi anlamında akla ilk gelen aktivite olarak kayak ön plana çıkmaktadır. Kayak faaliyetleri kış turizmi hareketlerinin gelişmesindeki en önemli nedenlerden biridir. Kış turizmi genel olarak soğuk bir iklim ve uzun süren kış mevsimi gerektirdiğinden, yüksekliği oldukça fazla ve kayak faaliyetine uygun olan dağlar diğer etkenlerle birlikte kış turizmi hareketlerinin daha yoğun biçimde gelişebildiği bölgelerdendir (Altaş vd., 2015).

Kış turizmi, dünya genelinde önemli bir ekonomik değer yaratmaktadır. Örneğin Amerika'daki birçok eyaletin ekonomik istikrarına önemli faydalar sağlamaktadır. Amerika'da kış turizmi faaliyetleri arasında, en fazla kayak sporlarına ilgi gösterilmektedir. ABD'de 2010 senesinde yayınlanan kış turizmi raporuna göre, ülkedeki 50 eyaletten 38'inde kış turizmi faaliyetleri sayesinde eyalet ekonomisine katma değer sağlanmıştır (Hungenberg vd., 2013:313). Türkiye'nin dağ-kış turizm potansiyeline bakıldığında ise; son yıllarda pek çok yeni kar merkezinin açılması ile rekabet açısından oldukça önemli adımların atıldığı ve atılmaya devam ettiği görülmektedir (Sürücü, 2016:146).

Kayak, buz tırmanışı ve kar yürüyüşü vb. kış spor faaliyetleri, dünya genelinde 70'den fazla ülkede, iklime göre her yıl yaklaşık 4.000 - 6.000 arasında değişiklik gösteren kış turizmi merkezinde ve 2.000 civarında konaklama tesisinde uygulanmaktadır (Silik ve Ünlüöner, 2017: 25). Turizm sektörü açısından kış sporları, dünya çapında kış turizmi faaliyetlerine uygun birçok bölgenin, büyüme ve ekonomik faaliyetlerine güçlü ve önemli katkılar sağlayan (Tuppen, 2000; Tsiotsou, 2006) bir yapıdadır ve ilgili alan yazınında oldukça önemli bir yere sahiptir (Bonney-Claudet ve Ghantous, 2013:624).

Kayak sporu, kış turizmi açısından adeta bir lokomotif görevi görmektedir. Bunun yanında diğer kış sporları faaliyetlerinin de geliştirilmesi, gerekli alt ve üst yapı olanaklarıyla desteklenmesi ve rekreasyonel açıdan değerlendirilmesi önem arz etmektedir. Ayrıca turizm destinasyonu yöneticileri, diğer destinasyonlarla benzer ürünler sunmak yerine, farklı ürünler belirleyerek o ürünleri ön plana çıkarmaları destinasyonun rekabet gücünü arttıracaktır (Gürpepek, 2013; Altunöz, Tırıl ve Arslan, 2014). Bir kış turizmi faaliyeti olan donmuş şelale tırmanışının Sivas ilindeki uygulanabilirliğini ortaya koymak amacıyla hazırlanan bu çalışmada, bölgenin kış turizmi potansiyelinin geliştirilmesi ve çeşitlendirilmesine katkı sunmak hedeflenmiştir.

Donmuş Şelale Tırmanışı ve Kış Turizmi Açısından Önemi

Kış turizmi faaliyetleri dağcılık etkinlikleri, gün geçtikçe daha da artan teknolojik imkanlar ve bireylerin spor tercihlerindeki farklılıklarla beraber, dağcılık (conventional mountaineering), kayak dağcılığı (ski mountaineering), dağ yürüyüşleri (hiking/trekking) gibi oldukça geniş bir çeşitliliğe kavuşmuştur. Yıllar içerisinde bu etkinliklerin yanında çok sayıda ve birbirinden farklı ekstrem spor dalları ortaya çıkmıştır.

Söz konusu spor dallarından biriside buz tırmanışıdır (iceclimbing). Buz tırmanışı aktiviteleri, kar buzu ve su buzu tırmanışları şeklinde olmak üzere iki alt kategoride temsil edilmektedir. Yüksek irtifalarda sert iklimden dolayı oluşan buzullarda, donmuş şelaleler ve çağlayanlarda yapılmakla birlikte, yapay buz duvarlarına sahip dondurulmuş buz kütlelerinde de bu faaliyetin yapılmasına olanak tanınmaktadır (Kopar ve Çakır, 2015:65).

Donmuş şelale ve çağlayan tırmanışlarının öteki tırmanış dallarına göre çok daha fazla riskli ve tehlikeli olduğu bilinmektedir (Fotoğraf 1). Donmuş şelale ve çağlayan tırmanışı geçmişi çokta eski olmayan bir kış sporu faaliyetidir. Alp Dağları'nda yer alan donmuş şelalelerde küçük grupların ve bireysel sporcuların 1970'lerde yapmaya başladıkları tırmanışlarla başlayan bu faaliyete zamanla daha fazla katılımcı ilgi göstermeye başlamıştır (Howstuffworks, 2018).

Fotoğraf 1: Donmuş Şelale Tırmanışı

Kaynak: (Explore-Share, 2018).

Günümüzde, buz tırmanışları, donmuş şelale ve çağlayan tırmanışları dünyada birçok ülkede (ABD, Kanada, Rusya, Çin, Hindistan, İngiltere, İsveç, Norveç, İtalya, Fransa, Avusturya, Slovenya, İsviçre, Yeni Zelanda gibi) kış sporuyla uğraşanlar, dağcılar, macera ve adrenalin tutkunları tarafından geniş bir katılımla yapılmaktadır. Buz tırmanışı diğer kış turizmi faaliyetleri arasında son yıllarda bir rekreasyonel faaliyet olarak popülaritesini önemli ölçüde arttıran türlerden biridir. Örneğin ABD’de 2015 yılında 1 milyon kişi buz tırmanışı faaliyetlerine katılım sağlamış ve katılım oranında 2013 yılına göre %42’lik bir artış gerçekleşmiştir (Gürer, 2017:2).

Türkiye’de ise buz tırmanışı ve donmuş şelale tırmanışı gibi faaliyetler henüz yeterince tanınmadığı için ve kış turizmine/kış sporlarına yönelik aktiviteler daha çok kayak boyutunda yoğunlaşmakta olduğundan donmuş şelale tırmanışı faaliyetine katılım henüz istenilen düzeyde gerçekleşmemektedir. Ancak son yıllarda Erzurum gibi merkezlerde düzenlenen bazı festivallerle ve organizasyonlarla bu faaliyet tanıtılmaya ve yaygınlaştırılmaya çalışılmaktadır (TDF, 2017).

Türkiye yüksek irtifalarda bulunan ve kış aylarında tamamen donan şelaleler açısından zengin bir ülke sayılabilir. Erzurum, Sivas, Van, Rize, Artvin, Erzincan gibi illerin yüksek kesimlerinde yer alan şelaleler kış aylarının oldukça sert ve soğuk geçmesinden dolayı neredeyse tamamen donarak tırmanışa elverişli hale gelmektedir. Erzurum başta olmak üzere Rize ve Van’da bireysel ya da toplu olarak yapılan etkinliklerle donmuş şelale tırmanışı faaliyetinin tanınırlığı artmaya başlamıştır (EBB, 2016; Birinci vd. 2017:695; TDF, 2018)

Sivas’ın İklimsel Özellikleri ve Donmuş Şelale Potansiyeli

Konum olarak İç Anadolu bölgesinin doğusunda ve nispeten yükseltisi daha fazla olan kesiminde yer alan Sivas ili özellikle kış aylarının uzun ve sert geçtiği bir iklime sahiptir. İl geneli 1000 – 1700 metre rakımlı oldukça yüksek platolarda yayılmaktadır. Sivas kent merkezi deniz seviyesinden 1285 metre yükseklikte yer almaktadır. Tablo 1’de de görüldüğü üzere Sivas kent merkezinde -3.5C° derecelik ortalama sıcaklıkla en soğuk ay Ocak ayıdır. Kış aylarında özellikle gece sıcaklıkları sık sık -15-20 C° derecelere kadar inmektedir. Bugüne kadar

Sivas kent merkezinde kaydedilen en düşük sıcaklık 1972 yılının Ocak ayında -34.6°C olarak ölçülmüştür (MGM, 2018).

Tablo 1: Sivas Kent Merkezine Ait Meteorolojik Veriler

SIVAS	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Yıllık
Son İklim Periyoduna (1929 - 2016)													
Ortalama Sıcaklık ($^{\circ}\text{C}$)	-3.5	-2.1	2.6	8.8	13.5	17.0	20.0	20.1	16.0	10.7	4.7	-0.8	8.9
Ortalama En Yüksek Sıcaklık ($^{\circ}\text{C}$)	0.7	2.4	7.8	15.0	20.0	23.9	27.7	28.4	24.5	18.4	10.7	3.5	15.3
Ortalama En Düşük Sıcaklık ($^{\circ}\text{C}$)	-7.5	-6.4	-2.2	3.0	6.9	9.5	11.6	11.6	8.0	4.1	-0.3	-4.5	2.8
Ortalama Güneşlenme Süresi (saat)	2.3	3.3	4.5	6.2	8.1	10.5	12.1	11.4	9.4	6.3	4.1	2.3	80.5
Ortalama Yağışlı Gün Sayısı	12.8	12.4	13.3	13.5	13.9	8.5	2.4	2.0	4.4	7.8	9.4	12.1	112.5
Aylık Toplam Yağış Miktarı Ortalaması (mm)	42.8	39.7	44.8	57.7	61.0	33.9	8.2	5.5	17.4	33.2	40.9	44.1	429.2
Son İklim Periyoduna (1929 - 2016)													
En Yüksek Sıcaklık ($^{\circ}\text{C}$)	14.6	18.1	25.2	29.0	32.0	35.5	40.0	39.4	35.7	30.5	24.0	19.4	40.0
En Düşük Sıcaklık ($^{\circ}\text{C}$)	-34.6	-34.4	-27.6	-11.0	-5.5	-0.6	3.0	3.2	-3.8	-9.0	-24.4	-30.2	-34.6

Kaynak: (MGM, 2018)

Sivas'ın iklimsel özellikleri il genelinde yüksek irtifalarda bulunan şelalelerin kışın sık sık donmasına sebebiyet vermektedir. Sivas'ta donan şelaleler zaman zaman ulusal ve yerel basında da gündem olmaktadır. Söz konusu şelalelerden bazıları şunlardır:

Sızır Şelalesi

Sivas'ın Gemerek İlçesine bağlı Sızır Beldesi'nde bulunan Sızır Şelalesi 1350 metre rakıma sahiptir. Kızılırmak'ın kollarından olan Göksu üzerinde ve Sızır Beldesi'nin 700 m. kadar güneyinde, çevresi yeşillik bir alanda bulunur. Genellikle yaz aylarında rekreasyon amaçlı olarak kullanılır. Bölgedeki Kırkgöz denilen alandan çıkan kaynaklar toplanarak Göksu Çayı'nda birleşir. Daha sonra suyun bir kısmı Sızır Hidroelektrik Santraline giderken, geri kalan kısmı ise 25 metre yükseklikteki kayalardan düşerek şelaleyi oluşturur. Şelale aynı zamanda 2. derece doğal sit alanı kapsamına alınmıştır. (Sivas Valiliği, 2018).

Fotoğraf 2: Sızır Şelalesi'nin Donmuş ve Normal Görüntüsü

Kaynak: (Türkiye Gazetesi, 2015)

Kış aylarında genellikle donan şelale buz tırmanışlarına elverişli hale gelmektedir (Fotoğraf 2). Sızır Şelalesi, son olarak sıcaklıkların -22 C° dereceye kadar düşmesiyle 2017 yılının Ocak ayında donmuştur (TRT HABER, 2017). Bu özellikleri sayesinde Sızır Şelalesi yöresinin sert geçen kış aylarında donmuş şelale tırmanışı ve buz tırmanışı gibi rekreatif amaçlı faaliyetlerle Sivas ilinin kış turizmine katkı sağlayacak bir potansiyele sahiptir.

Paşabahçe Şelalesi

Paşabahçe Şelalesi, Sivas kent merkezinin 7 km kuzeyinde yer alan Paşa Fabrikası Mesire ve Rekreasyon Alanı içerisinde yer almaktadır (Sivas Belediyesi, 2018). 20 metrelik bir yükseklikten dökülen şelaleyaklaşık 1370 metre rakıma sahiptir. Şelale, yüksek bir irtifada yer almasından dolayı kış aylarında sık sık donmasıyla gündeme gelmektedir. Bölgede kış mevsimi özellikle geceleri oldukça soğuk geçmektedir. Kış mevsiminde -20C° derecenin de altına düşen sıcaklıklar şelalede donmaya sebep olmaktadır (Fotoğraf 3). Paşabahçe Şelalesi en son Ocak 2018'de donmuştur (CNNTÜRK, 2018).

Fotoğraf 3:Sivas Paşabahçe Donmuş Şelale Tırmanışı

Kaynak: (Erköse, 2012).

Paşabahçe Şelalesi'nin su debisi yapay yöntemlerle artırıldığı takdirde donmuş şelale yüzeyi genişleyeceğinden şelale, buz tırmanışına daha elverişli hale gelebilir. Yaz aylarında piknik amaçlı kullanılan Paşa Fabrikası Mesire ve Rekreasyon Alanı, kış aylarında da donmuş şelale tırmanışıyla rekreatif bir amaçla kullanılabilir. Dolayısıyla Paşabahçe Şelalesi uygun koşullar sağlanması halinde Sivas'ın kış turizmi potansiyelini çeşitlendirme açısından katkı sağlayacaktır.

Orta Köprü Şelalesi

Orta Köprü Şelalesi (Fotoğraf 4), Sivas'ın Suşehri ilçesine 10 km. Aşağı Akören köyüne 5 km. mesafede yer almaktadır. Deniz seviyesinden 1880 metre yükseklikteki rakımı ile kış aylarında uzun süre donma kapasitesine sahiptir. Henüz çok fazla fark edilmemiş ve el değmemiş bir bölgede bulunması eko turizm açısından da önemli bir potansiyel taşıdığı anlamına gelmektedir. Orta Köprü Şelalesi kaynağını 3050 metre yükseklikteki Köse Dağları'ndan beslenen derelerden almaktadır. 25 metrelik bir yükseklikten dökülen şelale buz tırmanışına elverişli bir ortam barındırmaktadır (Aşağı Akören Köyü, 2018).

Fotoğraf 4: Sivas Suşehri Orta Köprü Şelalesi

Kaynak: (Mapio, 2018)

Donmuş Şelale Tırmanışına Ait Teknik Bilgiler

Yukarıda bahsi geçen 3 şelalenin, donmuş şelale tırmanışı faaliyeti kapsamında ele alınmasındaki en önemli sebep,şelalelerin yüksek rakımda yer almalarından dolayı büyük oranda donabilme potansiyeline sahip olmalarıdır. Donmuş şelalelerin tırmanışa elverişli olabilmeleri için sadece donmaları yeterli değildir. Şelalelerin eğim dereceleri, donan suyun buz kapasitesi ve donma şiddeti de tırmanışa uygunluk açısından etkili olmaktadır (Montagnat vd., 2010: 227). Tablo 2’de tırmanışların zorluk derecelerine göre gerekli olan ekipmanlar yer almaktadır.

Tablo 2. Su Buzu (WI), Alpin (Kar) Buzu ve (AI) Karışık (Mix) Tırmanışlarda Eğim Dereceleri, Zorlukları ve Malzeme Gereklilikleri

Açıklama: WI (Water Ice / Su Buzu), AI (Alpine Ice / AlpinBuz /Kar Buzu/) ve M (Mixed / karışık)	
WI1	50° eğimli kar veya 35° eğimli buz (AI1 ve M1 aynı), kolay, düşük dereceli, buz çekici ve krampon gerekmektedir.
WI2	60° eğimli kar veya 40° eğimli buz (AI2 ve M2 aynı), front point tekniği ile tırmanış ve istasyon kurmak gerekebilir.
WI3	80° eğimli kar veya 75° eğimli buz (AI3 ve M3 aynı, kayada III ve V zorluğuna denk), front point tekniği, ara emniyet ve istasyonlar gereklidir.
WI4	90° eğimli kar veya 85° eğimli buz (AI4, kayada V+, VI- zorluğuna denk), front point tekniği, güvenli malzeme ve emniyet almak gereklidir. Buz burgusu kullanılmalıdır.
WI5	Negatif uzun kar kornişleri veya 90° eğimli buz (kayada VI+ zorluğuna denk), front point tekniği, uzmanlık isteyen diğer tırmanış tekniklerine sahip olmak ve kaliteli malzeme gerekmektedir.
WI6	Çok ince veya teknik, 90° yi aşan eğimli buz (kayada VII+ dereceye denk), kusursuz tırmanış teknikleri, iyi derecede kondisyon ve ipli asılma gerekmektedir.
WI7	95° (devrik) eğimli buz veya miks (karışık) negatif etap (kayada VIII / VIII+ dereceye denk), fiziksel ve ruhsal açıdan yorucudur. Yukarıda sayılan hususlara ek olarak kararlılık gerekmektedir.
WI8	Miks, teknik negatif etap (kayada IX dereceye denk), ip boyunca sarkarak yapıldığı için diğer teknikler yanında, jimnastik yeteneğine sahip olmak gerekebilir.

Kaynak: (Kopar ve Çakır, 2015: 67)

Donmuş şelale ve buz tırmanışı etkinliklerine katılanlar, daha çok spor ve adrenalin amaçlı olarak bu faaliyeti yapmaktadır. Genellikle yüksek irtifalarda ve sapa bölgelerde yer alan donmuş şelalelere zorlu kış şartlarında oldukça uzun yolculuklar ve yürüyüşler sonucu ulaşılmaktadır. Bu yüzden etkinliğin ve etkinlik yapılacak bölgenin şartlarına uygun malzeme ve ekipman tedariki donmuş şelale ve buz tırmanışlarında oldukça büyük öneme sahiptir. Aynı zamanda donmuş şelale tırmanışı faaliyetleri sırasında yeterli tedbirler ve güvenlik önlemleri alınmadığı takdirde ciddi yaralanmalar, sakatlanmalar ve ölüm gibi risklerle karşılaşılabilir (Kopar ve Çakır, 2015:66).

SONUÇ VE ÖNERİLER

İç Anadolu'da geniş bir coğrafya üzerine yayılan Sivas ili, oldukça soğuk geçen kış mevsimi sayesinde kış turizmine yönelik büyük bir potansiyel barındırmaktadır. Sivas'ta "Yıldızdağı Kış Sporları Turizm Merkezi" gibi ciddi bir yatırımın yapılması kış turizminde destinasyon çekiciliği yaratmak açısından yerinde ve önemli bir atılımdır. Kayak sporuna yönelik birçok olanağın yer aldığı tesis bölge için büyük bir ihtiyaca cevap vermektedir. Öte yandan Sivas'ta kış turizmi faaliyetlerinin sadece kayak sporu ile sınırlı kalmaması açısından, diğer kış turizmi aktivitelerine de önem verilmesi gerekmektedir.

Oldukça geniş bir coğrafyaya sahip olan Sivas ili birçok kış turizmi olanağına fırsat sunmaktadır. Dolayısıyla, bu çalışmada Sivas ili için kış turizmi faaliyetlerinin çeşitlendirilmesine yönelik donmuş şelale ve buz tırmanışı aktiviteleri ele alınmıştır. Ayrıca bu çalışma kapsamında, Sivas İli'nde yer alan ve donmuş şelale ve buz tırmanışına fırsat sunan şelalelerden bazılarının detaylı bir biçimde değerlendirilerek, önemli bir potansiyelin varlığına vurgu yapılmıştır.

Dünya çapında 1970'lerden itibaren donmuş şelale ve buz tırmanışlarına artan bir oranda ilgi gösterilmektedir. Dünyada bu faaliyete olan ilgi yüksek rakımlı ve soğuk bölgelerde yoğunlaşmaktadır. Türkiye'de ise donmuş

şelale ve buz tırmanışı etkinlikleri (EBB, 2016; TDF, 2017, TDF, 2018) ve bu konudaki akademik çalışmalar (Kopar ve Çakır, 2015; Birinci vd. 2017) genellikle Erzurum ili başta olmak üzere Doğu Anadolu'da yoğunlaşmaktadır. Ancak Sivas'ın da bu anlamda önemli bir potansiyel taşıdığı bilinmektedir. Bununla beraber Sivas İli'ndeki yetkili mercilerin kış turizmine yönelik faaliyetlere önem verdikleri de bilinmektedir. Özellikle soğuk iklimiyle, bir kış turizmi merkezi olma yolunda hızla ilerleyen Sivas'ta kış turizmi faaliyetlerinin çeşitlendirilmesi açısından bu çalışma önem taşımakta ve öncü rol oynamaktadır. Bu noktadan hareketle, çalışma kapsamında araştırmacılar tarafından sunulan öneriler ise şunlardır:

- Sivas ilindeki şelaleler ile ilgili envanter çalışması yapılmalı, ayrıca şelalelerin bulunduğu akarsuyun hacmi, donma potansiyelleri ve donma süreleri belirlenmelidir.
- Teknik ölçümler yapılarak, şelalelerin donduklarında oluşturdukları buz duvarının eğiminin ve donmuş şelalelerin tırmanış açısından zorluk derecelerinin ortaya konulması gerekmektedir.
- Şelalelerin tanıtımı yapılmalı hatta bu anlamda Erzurum'daki gibi bir festival etkinliği düzenlenmeli, şelaleler çevresinde güvenlik önlemleri alınmalı ve oluşabilecek yaralanmalara karşın sağlık tedbirleri sağlanmalıdır.
- Son olarak Yıldızdağı'nda yurtdışında bazı ülkelerdeki kayak merkezlerinde bulunan ancak henüz Türkiye'de çok yaygınlaşmamış olan, en az 10 metre yüksekliğinde yapay bir şelale veya buz duvarı oluşturularak buz tırmanışı faaliyeti için farklı bir kaynak yaratılabilir.

Sonuç olarak, Sivas ilinde kış turizminin çeşitlendirilmesine yönelik yapılan bu çalışma, daha sonraki yıllarda ilgili alanda yapılacak olan diğer akademik çalışmalara öncülük edebilecek niteliktedir. Sivas'ın kış turizmi olanaklarına değinen ve bu alanda yapılacak olan teorik ya da uygulamalı farklı akademik araştırmalar Sivas ilinde kış turizminin gelişimi açısından faydalı olacaktır.

KAYNAKÇA

- Altaş, N.T., Çavuş, A. ve Zaman, N. (2015). Türkiye'nin Kış Turizmi Koridorunda Yeni Bir Kış Turizm Merkezi: Konaklı. *Marmara Coğrafya Dergisi*.31. s. 345-365.
- Altunöz, Ö., Tırlı, A., ve Arslan, Ö. E. (2014). Hamsilos Tabiat Parkı'nın Rekreasyon Potansiyelini Belirlemeye Yönelik Bir Çalışma, *Jornal of Recreation and Tourism Research*, 1 (1), 20-38.
- Aşağı Akören Köyü, (2018). *Aşağı Akören Köyü, Orta Köprü Şelalesi*, URL: http://www.asagiakoren.com/index.php?option=com_content&view=task&layout=edit&Itemid=12(Erişim Tarihi, 21.01.2018).
- Birinci, S., Kaymaz, K.Ç. veDumlu, Y. (2017). Macera Turizmi Açısından Değerlendirilmesi Gereken Bir Kış Doğa Sporü: Buz Tırmanışı. *6th International Conference of Strategic Research in Social Science and Education. 12-14 May 2017, Prague/CzechRepublic*.pp. 684 – 705.
- Bonnefoy-Claudet, L. veGhantous, N. (2013). Emotions' impact on tourists' satisfaction with ski resorts: the mediating role of perceived value. *Journal of Travel and Tourism Marketing*. 30, 624-637.
- CNN TÜRK, (2018). *Sivas'ta Paşabahçe Şelalesi Dondu*: URL: <https://www.cnnturk.com/turkiye/sivasta-420-koy-yolu-kapandi>(Erişim Tarihi: 20.01.2018).
- EBB,(2016). *Erzurum Büyükşehir Belediyesi, Uluslararası Buz Tırmanış Festivali*.URL: <https://www.erkurum.bel.tr/GuncelHaber-uluslararası-buz-tırmanış-festivali-basladi/29/9520.html>(Erişim Tarihi: 21.01.2018).
- Erköse, M. (2012). Alpin Doğa Gençlik ve Spor Kulübü Başkanı. *Paşabahçe Şelalesi Tırmanış Etkinliği*. Sivas.
- Explore-Share, (2018). *What is IceClimbing? Equipment, Best Season, Top Spots*. URL: <https://www.explore-share.com/blog/what-is-ice-climbing/> (Erişim Tarihi: 29.06.2018).
- Gürer, (2017). The Research About Reasons of Mountaineers' Attend to Ice Climbing and Its Effects On Their Self-Confidence. *European Journal of Education Studies*. 3(8). pp. 501-515. Doi: 10.5281/zenodo.841788

- Güripek, E. (2013). *Turizm Destinasyonlarının Rekabet Gücünün Artırılmasında Stratejik Destinasyon Yönetimi: Çeşme Alaçatı Destinasyonu Üzerine Bir Uygulama*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. İzmir.
- Howstuffworks, (2018). *Can you ice climb a waterfall?* URL: <https://adventure.howstuffworks.com/outdoor-activities/climbing/waterfall-climbing.htm>(Erişim Tarihi: 20.01.2018)
- Hungenberg, E.,Gould, J. ve Daly, S. (2013). An examination of social psychological factors predicting skiers' skill, participation frequency, and spending behaviors. *Journal of Sport and Tourism*. 18 (4), 313-336.
- Kopar, İ., ve Çakır, Ç., (2015), Tortum Çayı Havzası'nda (Erzurum-Artvin) DonmuşŞelale-Çağlayan Tırmanışları ve Bunun Kış Turizmi Bakımından Önemi, *Doğu Coğrafya Dergisi*, 20 (33), 63-90.
- Mapio, (2018). *Orta Köprü Şelale*,<https://mapio.net/pic/p-25978312/> (Erişim Tarihi: 13.02.2018).
- MGM, (2018). *Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü, Sivas İline Ait Sıcaklık İstatistikleri*. URL:<https://www.mgm.gov.tr/veridegerlendirme/il-ve-ilceler-istatistik.aspx?k=undefinedvem=SIVAS>(Erişim Tarihi: 20.01.2018).
- Montagnat, M.,Weiss, J., Cinquin-Lapierre, B., Labory, P.A., Moreau, L., Damilano, F. ve Lavigne, D. (2010). "WaterfallIce: Formation, Structure and Evolution".*Journal of Glaciology*, 56 (10), 225-234.
- Silik, C.E. ve Ünlüönen, K. (2017). Kayak Merkezleri Kapsamında Yapılan Araştırmalara Yönelik Kavramsal Bir İnceleme. *Journal of Recreation and Tourism Research*, 4 (4), 24-34.
- Sivas Belediyesi, (2018). *Mesire Alanlarımız, Sivas Paşa Fabrikası*. URL: <http://sivas.bel.tr/icerik/43/18/mesire-alanlarimiz.aspx>(Erişim Tarihi: 20.01.2018).
- Sivas Valiliği, (2018). *Sivas'ın Turizm Kaynakları, Sızır Şelalesi*. URL:<http://www.sivas.gov.tr/turizm-faaliyetleri1>(Erişim Tarihi: 20.01.2018).
- Sürücü, Ö. (2016). Dağ-Kış Turizmi. *İçinde: A. Yaylı ve Ö. Sürücü (Editörler). Özel İlgi Turizmi*, Ankara: Detay Yayıncılık, 144-160.
- TDF, (2017). *Türkiye Dağcılık Federasyonu, 3. Emrah Özbay Uluslararası Buz Tırmanış Festivali*. URL: <https://www.tdf.gov.tr/3-emrah-ozbay-uluslararası-buz-tirmanis-festivali/>(Erişim Tarihi: 22.01.2018).
- TDF, (2018). *Türkiye Dağcılık Federasyonu, 3. Emrah Özbay Uluslararası Buz Tırmanış Festivali*. URL: <https://www.tdf.gov.tr/kdrk-1-selale-tirmanis-senligi/>(Erişim Tarihi: 21.01.2018).
- TRT HABER, (2017). *Sivas'ta soğuk hava etkili oluyor,Sızır Şelalesi buz tuttu*.URL: <http://www.trthaber.com/haber/turkiye/sivasta-soguk-hava-etkili-oluyor-297249.html>(Erişim Tarihi: 19.01.2018).
- Tsiotsou, R. (2006). Using visit frequency to segment ski resorts customers. *Journal of Vacation Marketing*, 12 (1), 15-26.
- Tuppen, J. (2000). The restructuring of winter sport sresorts in the french alps: problems, processes and policies. *International Journal of Tourism Research*. 2, 327-344.
- Türkiye Gazetesi, (2015). *Sızır Şelalesi, havanın soğumasıyla birlikte buz tuttu*. URL:<http://www.turkiyegazetesi.com.tr/yasam/223790.aspx> (Erişim Tarihi, 26.02.2018).